

Maatregelen ter voorkoming van grensoverschrijdend gedrag

De Regio ELC (European Low Countries) van de Sociëteit van Jezus, de jezuïeten, wil zich inspannen om elke vorm van seksueel of fysiek misbruik van minderjarigen of kwetsbare volwassenen in haar midden tegen te gaan; daarbij uiteraard volledige medewerking verlenend aan in Nederland en België geldende wetten en regels van het kerkelijk recht.

We worden hiertoe opgeroepen door Paus Franciscus en door onze Algemene Overste. Deze vragen ons om: (i) richtlijnen te ontwikkelen die aangeven wat als ethisch en professioneel gedrag kan worden beschouwd voor jezuïeten en hun (betaalde en onbetaalde) medewerkers; (ii) protocollen te ontwikkelen die een adequate reactie op beschuldigingen van seksueel misbruik mogelijk maken; (iii) systematische training en vorming te verzorgen die leren hoe om te gaan met grensoverschrijdend gedrag, en tegelijk een respectvolle omgang met anderen bevorderen.

Om aan deze oproep te voldoen werden in het voorjaar 2016 een *Beleidsdocument* met richtlijnen en een *Protocol* voor afhandeling van klachten opgesteld en van kracht verklaard. Het beleidsdocument zal met regelmaat worden geëvalueerd: minstens een maal per zittingsperiode (zes jaar) van de Regionale Overste. In dit document worden relevante wetten en kerkelijke regelingen beschreven en wordt het uitdrukkelijke commitment uitgesproken daaraan in alle gevallen te voldoen. Dit houdt o.a. in dat eventuele klachten door ons gemeld zullen worden bij het *Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag*.

In het *Beleidsdocument* van de Vlaamse en Nederlandse jezuïeten worden verder richtlijnen gegeven voor correct en ethisch gedrag in de omgang met minderjarigen. Deze richtlijnen voor de individuele jezuïet en de medewerkers van de orde verplichten hen ook om, wanneer zij grensoverschrijdend gedrag bij anderen zien, dit te melden bij de Regionale Overste. Ook bredere, algemene gedragsregels in het pastoraat (d.w.z. niet specifiek betrekking hebbend op minderjarigen) komen ter sprake. Hiervoor verwijst het *Beleidsdocument* hoofdzakelijk naar twee reeds bestaande gedragscodes: de *Gedragscode Pastoraat* en *Van Taboe naar Preventie*.

De *Gedragscode Pastoraat* van de R.K. Kerkprovincie Nederland (2014, nieuwste versie: april 2018) wordt voor Nederland integraal van toepassing verklaard. Voor Vlaanderen worden de beleidslijnen aanvaard van het document *Van Taboe naar Preventie*, uitgegeven in 2014 door de Interdiocesane Commissie voor de Bescherming van Kinderen en Jongeren. In mei 2019

brachten de Vlaamse Bisschoppen een document uit getiteld “Gedragscode voor wie werkt in de Kerk”.

Andere, reeds langer bestaande maatregelen die in het *Beleidsdocument* worden genoemd, betreffen het opvragen en doorgeven van antecedenten van kandidaten voor de orde en van degenen die onder een andere kerkelijke verantwoordelijke (b.v. in een bisdom) gaan werken. Hieronder valt in Nederland de VOG-verklaring (Verklaring Omtrent Gedrag) die in andere maatschappelijke verbanden zoals vrijwilligerswerk wordt gehanteerd; in België heet dit het getuigschrift van goed zedelijk gedrag.

Het *Protocol* voor afhandeling van klachten houdt onder meer het volgende in. In geval van een klacht kan een onderzoekscommissie worden benoemd, die - eventueel m.b.v. externe deskundigen - deze nader bekijkt. Als er sprake is van een onderzoek door justitie, zal daaraan alle medewerking worden verleend. Zoals gezegd zal elke klacht betreffende minderjarigen

worden doorgegeven aan het *Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag*. Er kan ook een kerkrechtelijke procedure worden opgestart.

In geval van een ernstige klacht worden door de Regionale Overste voorlopige maatregelen getroffen tegen de aangeklaagde om verder contact of conflict tussen klager en aangeklaagde te voorkomen. Wat daarna gebeurt (d.w.z. of er sprake is van schikking, of van justitieel of kerkelijk onderzoek) hangt samen met de ernst van de betreffende klacht.

Door het vaststellen van deze gedragsregels en het bieden van een procedure voor klachtafhandeling willen de jezuïeten bijdragen aan preventie van grensoverschrijdend gedrag (en misbruik van minderjarigen in het bijzonder). In de komende jaren zullen leden van de orde en medewerkers meer training en informatie ontvangen, toegespitst op het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag. Twee vormingsdagen voor Vlaamse en Nederlandse jezuïeten hebben plaats gevonden in 2016. Een dergelijke vorming maakt voor jezuïeten in opleiding standaard al meerdere jaren deel uit van hun opleiding.

Hoe kunt u een klacht indienen?

1. U kunt wanneer er sprake is van een strafbaar feit altijd een aanklacht indienen bij justitie via de gewone route, d.w.z. melden bij de politie.
2. In geval van misbruik van een minderjarige of andere vormen van grensoverschrijdend gedrag kan de betrokkene (of ouders/voogd) een klacht indienen. Voor Nederland is het adres Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag van de R.K.Kerk: www.meldpuntgrensoverschrijdendgedragrkk.nl.

Voor Vlaanderen is het adres : info.misbruik@kerknet.be of Unie Religieuzen van Vlaanderen opvangpuntmisbruik.urv@kerknet.be.

3. In alle gevallen van laakbaar gedrag binnen het pastoraat, dus ook waar dit volwassenen betreft, kunt u bij deze adressen een klacht indienen.

4. Wanneer u een klacht heeft over het gedrag van een jezuïet of van een medewerker van de jezuïeten kunt u contact opnemen met de Regionale Overste:

Pater Marc Desmet sj
Regio ELC van de Jezuïeten Prinsstraat 17
B 2000 Antwerpen
Email: regsup.elc@jezuïeten.org

5. Ook als u een klacht heeft m.b.t een jezuïet die overleden is kunt u contact opnemen met de Regionale Overste. Alleen als dit een recente klacht betreft (d.w.z. minder dan twee jaar oud) kunt u ook terecht bij de genoemde Meldpunten.

Links

Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag:

<https://www.meldpuntgrensoverschrijdendgedragrkk.nl/>

Gedragscode Pastoraat Nederland:

<https://www.rkkerk.nl/wp-content/uploads/2018/04/Gedragscode-Pastoraat-2018.pdf>

Van Taboe naar Preventie:

https://www.kerknet.be/sites/default/files/Brochure_Van_taboe_naar_preventie_N.pdf

Melden in Vlaanderen:

<https://www.kerknet.be/seksueel-misbruik-melden>

<https://www.kerknet.be/bisschoppenconferentie/informatie/over-seksueel-misbruik-de-kerk>

Gedragscode voor wie werkt in de Kerk (Vlaanderen):

<https://www.kerknet.be/idgp-gezinspastoraal-vlaanderen/artikel/gedragscode-voor-wie-de-kerk-met-kinderen-en-jongeren-werkt>

De bovenstaande gegevens werden voor het eerst op internet geplaatst op 30 september 2016. Laatste update: 30 juni 2021.